Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

№ 37 (400)
13 вересня 2012 р.

Вороги!
І люті! люті! ви ж украли,
В багно погане заховали
Алмаз мій чистий, дорогий,
Мою, колись святую, душу!
Та й смієтесь.
Нехристияне!..
Тарас ШЕВЧЕНКО

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

СЕСІЇ РАД

ПІД УВАГОЮ ДЕПУТАТІВ

У п'ятницю відбулося друге пленарне засідання 17-ої сесії обласної ради шостого демократичного скликання, яке вів голова обласної ради Олександр Сич.

Ішлося передусім про відзначення в області 70-ої річниці створення УПА та про соціальний захист і соціальне забезпечення ветеранів національно-визвольних змагань, які проживають на території області. З цих питань доповідали перший заступник голови обласної ради Василь Гладій і директор департаменту соціальної політики облдержадміністрації Ярослав Лаган.

Директор департаменту економіки – заступник голови облдержадміністрації, депутат обласної ради Володимир Попович поінформував присутніх про підсумки виконання програми соціально-економічного та культурного розвитку області за перше півріччя 2012 року. Серед інших питань ішлося про обласну Програму пошуку та перепоховання жертв воєн, депортацій і репресій тоталітарних режимів, створення комунального підприємства обласної ради з питань пошуку й перепоховання жертв воєн, депортацій і репресій тоталітарних режимів «Пам'ять». Депутати затвердили також реґіональну цільову програму поводження з твердими побутовими відходами в області, реґіональну цільову соціальну програму розвитку фізичної культури і спорту на 2012–2016 роки.

Внесені зміни до Програм розвитку місцевого самоврядування в області, «Духовне життя», «Культура Івано-Франківщини», запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру та підвищення рівня готовності аварійно-рятувальної служби Івано-Франківської області до дій за призначенням.

Про стан законності в області поінформував прокурор області Олександр Каліфіцький. Зі звітом постійної комісії обласної ради з питань охорони здоров'я, сім'ї, материнства й дитинства виступив її голова Манолій Піцуряк. Депутати розглянули також низку майнових і земельних питань.

17-та сесія обласної ради свою роботу продовжить.

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

У Більшівцях відкриють парк слави УПА

При в'їзді до Більшівців стоїть меморіальна плита на вічну пам'ять героям УПА, що загинули в боротьбі за незалежність України. Нині тут кипить робота: впорядковують територію, висаджують дерева, закладають клумби, укладають тротуари. Підготовка до ювілею йде повним ходом, адже 14 жовтня – урочистості з нагоди 70-річчя Української Повстанської Армії.

Патріотів більшає

За два роки кількість людей, які вважають себе патріотами України, зросла з 77 до 82 відсотків. Про це свідчать результати останнього дослідження соціологічної групи «Рейтинґ», яке проводилось у серпні.

Зокрема, 40 відсотків опитаних однозначно характеризують себе як патріотів своєї країни, ще 42 відсотки – швидше так, ніж ні. Лише 10 відсотків опитаних не вважають себе патріотами. Ще 8 відсотків – не змогли визначитися.

Найбільш відчутне зростання почуття патріотизму зафіксоване на сході країни, заході й півночі. На півдні, навпаки, фіксуються зворотні тенденції.

До зеленої зони – зась

Івано-Франківська міська рада затвердила проекти землеустрою щодо відведення земельних ділянок для обслуговування скверів. Це рішення міської ради стосується 15 скверів, згідно з яким за кожним зазначеним об'єктом зеленої зони закріплюється проект землеустрою із конкретно вказаною площею земельної ділянки та її межами. Рішення забезпечує недоторканність і повний юридичний захист скверів, унеможливлюючи будь-які намагання їх забудови.

Пам'ятник Кобзарю оновили

Пам'ятник Кобзареві у Верховині чи не найкращий в області. І постав він таким після реставрації. Відкриття відбулося з участю місцевої влади, керівників і працівників підприємств, установ, організацій району, громадськості.

Американці нам допоможуть

Відбулася зустріч голови облдержадміністрації Михайла Вишиванюка з представниками компанії «Шеврон» (США) щодо перспективи геологічного вивчення та освоєння ділянки сланцевого газу «Олеська», яка охоплює частину території області. Обговорювалося питання проведення компанією «Шеврон» ознайомчих консультацій-семінарів щодо видобутку сланцевого газу.

ПРЯМА МОВА

ЮЛІЯ ТИМОШЕНКО:

«Знаючи психіку Януковича, я скажу, що заради збереження влади, він міг би навіть не виїжджати за межі вкраденої у держави резиденції «Межигір'я», він готовий до бойкоту з боку світових лідерів. Він готовий заплатити цю ціну за абсолютну владу в країні, яку, як він вважає, приватизував у 2010 році, ставши Президентом», – сказала Юлія Тимошенко в інтерв'ю з-за ґрат польському виданню «Newsweek».

По суті, Янукович та його «реґіоналівська» гоп-стоп-команда вкрали у нас і, найгірше, у наших дітей, гідне європейське майбутнє. Чи маємо шанс повернути вкрадене? Ще маємо! Цей шанс випадає 28 жовтня – у день парламентських виборів.

ДОКУМЕНТ

ЗАЯВИ ПРЕЗИДЕНТА ПРО СВОБОДУ СЛОВА В УКРАЇНІ – ЦИНІЧНА БРЕХНЯ

Слова Президента України Віктора Януковича під час відкриття 64-го Всесвітнього газетного конґресу і 19-го Всесвітнього форуму редакторів, які відбулись у Києві, про те, що в Україні немає утисків свободи слова і всі громадяни мають однаково вільний доступ до правдивої інформації, є нахабним та цинічним перекрученням фактів, йдеться у заяві ОУН (б).

Тиск на опозиційні видання, спроба закрити канал ТВі, переслідування журналістів, спроба ліквідації незалежних газет і закриття Інтернет-сайтів показують справжнє ставлення чинної влади до свободи слова та інших явищ, які є невід'ємною частиною демократичного суспільства.

Напад охорони Президента на головного редактора непідконтрольного владі Інтернет-видання «Українська правда» Олену Притулу під час форуму, залякування й перешкоджання мирним акціям руху «Стоп цензурі!», побиття журналістів, які подають відмінну думку від тієї, яку нав'язує команда Януковича, свідчать про те, що в Україні немає свободи слова, а сама країна стає в один ряд з диктаторськими державами Сходу, Південної Америки, Росією та Білоруссю.

Організація Українських Націоналістів (бандерівців) заявляє, що в Україні існує стан перманентного тиску, цензури в ЗМІ й приховування об'єктивної інформації від народу з боку правлячої верхівки.

ОУН (б) закликає міжнародну спільноту не вірити брехливим заявам влади про те, що в Україні дотримуються принципів демократії.

ДІЯ

СПРОТИВ

На Вічевому майдані обласного центру відбулася акція на захист свободи слова і підтримку телеканалу ТВі. Громадські активісти показали, як влада душить свободу слова і збирали підписи на захист каналу ТВі. Напередодні відома група «Першого грудня», до якої належать знані інтелектуали України В'ячеслав Брюховецький, Богдан Гаврилишин, кардинал Любомир Гузар, Іван Дзюба та інші, оприлюднила звернення на захист вільного слова й телеканалу ТВі і закликала Нацраду з питань телебачення та радіомовлення усвідомити суспільну відповідальність за ТВі.

РІШЕННЯ

ВЕТЕРАНАМ – НАДБАВКИ

З наступного року ветерани національно-визвольних змагань, які проживають на території Івано-Франківщини, отримуватимуть надбавку до пенсії в розмірі 500 гривень щомісяця. Таке рішення ухвалила сесія обласної ради. Голова облради Олександр Сич наголосив, що це буде невеликий подарунок для кожного ветерана напередодні 70-ої річниці створення УПА.

ФАКТ

ГУЦУЛЬСЬКІЙ – СТАТУС РЕҐІОНАЛЬНОЇ

Народний депутат від «НУ–НС» Геннадій Москаль запропонував внести до переліку мов, яким може надаватися статус реґіональної, гуцульську. Про це йдеться в законопроекті «Про внесення змін до статті 7 Закону України «Про засади державної мовної політики» щодо доповнення переліку реґіональних мов або мов меншин України гуцульською мовою». «Якщо Президент визнав, що на реґіональну мову заслуговують русини, то треба поважати і гуцулів та надати їм можливість зробити гуцульську мову реґіональною», – пояснив свою ініціативу Геннадій Москаль.

ВИБОРИ-2012

КОГО ПІДТРИМАТИ

На прес-конференції Івано-Франківського обласного націоналістичного громадсько-політичного об'єднання «Національний вибір» з участю Миколи Сулятицького, Богдана Юращука та Євгена Щупака йшлося про необхідність злагоджених дій учасників виборчого процесу в підтримці єдиного кандидата від опозиційних політичних сил.

Секретар «Національного вибору» М. Сулятицький вважає, що Україні загрожує серйозна небезпека, оскільки чинна влада згортає практично всі національно-патріотичні здобутки, здає крок за кроком українські позиції, зміцнюючи авторитарний кланово-олігархічний режим промосковської орієнтації. Єдина запорука перешкодити втіленню в життя небезпечного плану – перемога на виборах.

Для цього потрібно визначити, хто з претендентів у кандидати в народні депутати по кожному виборчому округі має найбільше шансів представляти виборців у парламенті. «Підтримаємо тих опозиційних кандидатів, чий рейтинґ буде найвищий», – зазначив М. Сулятицький.

АГІЙ!

ОТАКЕ ОБЛИЧЧЯ «ПРОФЕСОРА»

31 серпня 2012 р. на коломийському телебаченні НТК професор В. Качкан з великим пафосом і гордістю аґітував за кандидата в нардепи – реґіонала, слугу донецьких українофобів і олігархів Богдана Гдичинського!

Що ж він може, такий професор чи навіть академік, навчити студентів, яку прищепити їм ідеологію, чи взагалі потрібні його книжки молодій ґенерації?

«Професор» показав своє справжнє обличчя!

М. В. ПИЛИПЧУК, *просвітянин*

АКЦІЯ

ЗАХИЩАЮТЬ НАЙДОРОЖЧЕ

Мітинґ-концерт на захист української мови відбувся у Коломиї. Підтримати українську мову приїхали з Києва Олег (Фагот) Михайлюта, Василь Шкляр, Анжеліка Рудницька, Анатолій Матвійчук, Юрій Шухевич, Лірник Сашко (казкар), Дмитро Павличко, а ще – жива леґенда УПА Мирослав Симчич. Вів концерт Євген Нищук, який був ведучим помаранчевого Майдану.

Зі сцени, облаштованої біля ратуші, лунали українська музика й поезія. Ініціаторам заходу був Всеукраїнський комітет захисту української мови. Ця організація почала діяти після того, як Президент підписав закон Ка-Ка. Коломияни у вишиванках і з жовто-блакитними стягами активно підтримували артистів, митців, які виступали на сцені. До речі, варто нагадати, що не один посланець від них несе варту перед Українським домом у Києві.

Олена КОЗАЧЕНКО

СВЯТО

ВЕРХОВИНА ВЕСЕЛИЛАСЬ

Відбулося святкування 588-ої річниці селища Верховина та 50-річчя від дня перейменування Жаб'я на Верховину. Жителів розважали концертом з участю аматорів народної творчості Косівського району, а також народних артистів України Тараса Петриненка і Тетяни Горобець. Працював пересувний парк атракціонів «Адреналін», виїзна торгівля і святкова виставка виробів народного мистецтва.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **"ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ"!** Передплатний індекс – **91083**

ВАРТО ПАМ'ЯТАТИ

І БУДЕ СПОКІЙ НА ЗЕМЛІ!

ДОРОГІ УКРАЇНЦІ!

Сьогодні нам знову кинули рукавичку. Кинули виклик укотре в нашій історії. Нам знову нав'язують мову вчорашнього окупанта, новоявлені валуєви і муравйови. Ми сьогодні змушені прийняти цей страшний виклик і відповісти взаємністю: як ви з нами, так і ми з вами! Ми маємо вголос про це сказати перед усім цивілізованим світом: ви у себе, в Російській Федерації, забороняєте українську мову, українські організації, тож ми маємо про це заявити і в себе: як ви з нами, так ми і з вами. Ви вбили понад 30 мов малих народів Московської імперії. Ви не ратифікували Європейську хартію у Держдумі, бо тоді розсиплеться на національні шматки ваша Федерація. Тому ви це вирішили зробити з нами, опираючись на колесниченків, медведчуків й інший національний перегній. Не вийде. Ви уже цим займалися, ділили «по-братньому» нас, продавали «по-братньому» нас і «по-братньому» владарювали.

Згадаймо історію. 1627 рік. Ми ще не були в союзі з Московією. Щойно наші книжки перетинали кордони у майбутню імперію, до майбутнього претендента на Третій Рим, як московський князь Олексій Михайлович видав указ: українські книжки спалювати, як і видавців, і друкарів.

Звичайно, ми – не азіати. І ми не гітлерівці, і ми ніколи собі не дозволимо палити російські книжки, російські бібліотеки, як москалі це робили впродовж так званої нашої «дружби» з 1627 року по 1964 рік.

Так Московія народжувалася з маленького Московського улусу (1270 року) у велику імперію. З вогню народжувалися всі імперії. У вогні вони і вмирали! Така доля усіх імперій.

Наша Україна вчора відродилася з попелу і, якщо ми сьогодні – повноцінна нація, якщо ми себе поважаємо й хочемо, щоб поважали нас, господарів цієї землі, на якій проживає 77 відсотків корінного етносу, незважаючи на голодомори і розстріли, влаштовані Московськими імперіями, то ми маємо відповісти взаємністю Кремлю, якщо він не залишить нас, як Тузлу, у спокої. Ми завжди маємо пам'ятати, що жодна імперія так нас не нищила як та, що претендує на спільну «колиску трьох братів», не маючи для цього ані стелі, ані підлоги, до якої б ту колиску повісити, чи на яку б та міфічна колиска краще упала. Тому я прошу як письменник, як громадянин: дорогі мої українці, проявіть врешті-решт характер:

1. Ніколи не переходьте на мову московську, живучи в Україні. Учіться в москалів – вони навіть на чужій території примушують вас розмовляти їхньою мовою.

2. Не втягуйтесь з ними в розмову і не показуйте їм, що й до чого. Хай беруть розмовники, як це роблять, їдучи до інших держав, і поважають нас, а не зневажають, як досі.

3. Не купуйте сучасних російських книжок. Читайте російську класику, як й іншу світову літературу, і збагачуйтесь інтелектуально.

4. Вам має бути соромно перед сином чи батьком, матір'ю чи донькою, внуком чи правнуком, якщо ви в Україні передплачуєте російські газети, журнали і цим підтримуєте того, хто вас зневажає і нищить вашу мову. Підтримуючи їх, ми, українці, самі своїми руками знищуємо свою мову і свою рідну державу.

5. Передплачуйте українську пресу, купуйте тільки українські книжки і товари. Не купуйте російських.

6. Ігноруйте московських гастролерів: театри, естраду, співаків і клоунів «95 кварталу», які, працюючи на сцені нашій, виконують «хохми раші» й висміюють нас із вами, а ми ще матеріально підтримуючи їх, бездумно плещемо в долоні.

7. Забудьте дорогу до московської церкви, яка не молиться за нас, за мир у нашій державі й змушує цілувати «канонізованих ворогів наших», яких Москва оголосила «святими»: Андрія Боголюбського, Миколу II Кривавого тощо. І постійно влаштовує «хрестові походи» на нашій землі в ім'я побудови «русскага міра» на українській землі.

8. Протестуйте проти російськомовних ведучих на українському телебаченні, якщо воно тільки українське. Пам'ятайте: московські завжди аґресивні, і мовне питання в Україні – питання російського імперіалізму, якому завжди не вистачає території, у якого завжди жива потреба щось приєднати до себе. Не тільки за принципом пряника, але й батога.

9. Не дивіться фільмів мовою того, хто хоче завтра нас окупувати й показує українців у тих фільмах, як зрадників, дебілів, неповноцінних типів. Невже нам не соромно це дивитися у власному домі?!

10. Хай рука всохне у того, хто подасть руку зрадникові зразка КАЛісніченка. Цієї найбільшої нікчеми і ганьби в нашій історії XXI століття.

Дорогі російськомовні, незалежно від національності!

Можливо, ви й справді не вдатні до мов. Можливо, тільки поневоленим народам легко вивчати чужі мови, щоб пристосуватися до сильнішого й вижити. Так було з нами, українцями, впродовж століть. Так було і з євреями. Українці і євреї легко вивчають мову своїх окупантів, загарбників чи хазяїв. Називайте їх, як хочете.

Українцям не властивий дух окупанта. Він ним ніколи не був. Він – толерантний, наївний, романтичний і добрий, поки його не доведуть до відчаю, до крайнощів.

Ви, росіяни, які пов'язали себе з нашою державою, Україною, і прибули сюди чи то ви, чи то ваші батьки, чи діди після наших розстрілів, голодоморів, депортації, репатріацій, що вчиняла ваша біла чи червона імперія, і тому ми вас ні в чому нині не звинувачуємо. Ви – нове покоління і більшість із вас народилися вже на нашій споконвічній землі. Тож будьте і ви толерантними до нас. Дайте відбій своїм кровним братам-шовіністам, україножерам, як це трапилося під час замаху на острів Тузла, і ви усім нам, українцями, будете миліші, аніж колесниченки, медведчуки, коновалюки чи єлени бондаренки. Ми їх зневажаємо. Це українсько-полов'яний (від полови, а не зерна) національний відсів.

Посилайте своїх дітей в українські дитячі садочки, українські школи, українські виші й вивчайте державну мову, щоб вашим дітям, якщо вони стануть нашими міністрами чи прем'єрами, не стати всеукраїнським посміховиськом, як нині деякі міністри в Уряді Азарова і сам Азаров.

Скажіть самі собі чесно, що вас тут, в Україні, ніхто ніколи не ображав, не змушував насильно розмовляти українською мовою. Скажіть чесно світові, що за 20 років незалежності трапилося так, що не російська, а українська мова вимагає захисту всіх Хартій світу. Що її вчорашні й сьогоднішні холуї Кремля довели до статусу мови, яка відмирає, чого не було навіть у роки сусловщини, коли творили «єдиний совєтський народ» у московській мовній обгортці.

Дорогі українські євреї!

Мені дуже хочеться вам усім, російськомовним, які досі нашу мову називають наріччям (особливо – вассермани, векслери, друзі, фельдмани й інший малоосвічений філологічний шмельц) прочитати публіцистичні статті одного з основоположників сіонізму Володимира (Зєєва) Жаботинського, якого я дуже поважаю, як десятки своїх єврейських і російських друзів, які розділяють мої погляди і вважають їх чесними перед собою та історією.

Володимир Жаботинський у збірці «До національного питання», застерігає дуже запопадливих євреїв перед тимчасово сильнішими, як і Едуард Ходос у своїх творах, що «ми, євреї, часто потрапляємо в дражливі ситуації». Далі я перекажу своїми словами для тих, хто полінується почитати Жаботинського. Ми, євреї, записавшись австрійцями, довгий час нахабно і дружно кричали чехам на чеській землі: «Геть з наших шкіл вашу мужицьку мову! Геть з наших театрів ваші мужицькі п'єси!». Це тяглося доти, доки Австро-Угорщина не розпалася. Як тільки розпалася імперія, ми, євреї, вічно зорієнтовані на політичну ситуацію, пише далі В. Жаботинський, швиденько перехрестилися і стали вже не австрійцями, а… чехами. І тепер потрапили ще в більш дражливу ситуацію: австрійці нас зненавиділи, що ми їх зрадили, а чехи не могли нам вибачити, пам'ятаючи, як ми, євреї, зневажали чеську мову, називаючи її мужицькою, телячою.

Може, час вассерманам, табачникам, фельдманам і векслерам покінчити з філологією і провокацією-прислужництвом, живучи в Україні, зайнятися справою, а не словесною діареєю на сайтах Інтернету і сторінках російськомовних газет, що виходять у нашій, не їхній, державі.

Гадаю, від цього виграють усі. І може, нарешті, настане мир у нашій Україні. Головне, щоб з нашої землі зникли проімперські зрадники і провокатори. Проклянімо їх! Проклянімо усі гуртом, незалежно від національності й віросповідань! Проклянімо! Дружно і одностайно. Як кажуть західні українці, піднімаючи чарку: Хай зрадники і провокатори виздихають! І буде спокій на землі! Як настав у щасливій Чехії, яка нині розмовляє «мужицькою мовою» і їй очей цією мовою ніхто більше не коле. Бо держава – любляча і самодостатня.

Олег ЧОРНОГУЗ

Пам'ятайте наш клич:
Беріть бюлетень до рук,
щоб не брати зброю.
Наша поштова скринька:
roduucca@gmail.com

ТАК ДУМАЮ

ЧОРНА КНИЖКА ГАНЬБИ

ПРО ЗРАДНИКІВ – БАЙСТРЮКІВ КАТІВ ОСАТАНІЛИХ

Не снилося Василеві Симоненку, що після Акту Незалежності Україна буде розп'ята не ворогами з-за кордону, а тими, що взяли владу на виборах із фальсифікаціями, здійснили Конституційний переворот, голосують у парламенті десятьма картками, дивлячись на помах руки, ухвалюючи антиукраїнські так звані закони з порушенням Конституції і Закону про реґламент Верховної Ради. Так вони поліпшують життя Януковичу, його слугам, олігархам.

А найвищі посади – не в українців. Такого не було за совітів, навіть за комуністів. Унаслідок чого олігархів збільшується, а кількість бідних стрімко зростає. Десятки мільйонів українців не мають за що харчуватися, лікуватися, а про театр і культуру забули.

Тепер є нагода обрати патріотичну більшість Верховної Ради. але влада брехнею, підкупом, залякуванням, побиттям, арештами збиває людей з пуття. На диво, серед нас є такі, що їм допомагають доконати Україну. Хоч відомий історик Ю. Шаповал спам'ятовує цих зрадників, перевертнів, приблуд, наголошує – рід зрадників швидко вимирає.

Таку тенденцію прослідковував і я, коли ті, хто служив сталінській владі, пропадали, як підкопаний бур'ян. Хай же ті, хто висувається в депутати до Верховної Ради з метою, аби українців не було в парламенті, аби українська опозиція програла, спам'ятаються. Якщо вони не знімуть 14 жовтня свої кандидатури, як заявили в блоці «Наша Україна», – будуть у книжці «Зрадники – байстрюки катів осатанілих». А їхні роди приречені на загибель.

Ігор КОТИК-МИНДЮК,
заступник голови «Просвіти» Калущини, голова просвітянської ради

КОНФЕРЕНЦІЇ

Відбулася звітно-виборна конференція Рожнятівського районного об'єднання Товариства української мови «Просвіта» імені Тараса Шевченка. Про роботу товариства за 2008–2012 роки звітував його голова Любомир Михайлів.

ЧАС ДІЇ НАСТАВ

Доповідач наголосив, що нині, коли вирішується доля української нації, нашої мови, культури, освіти і нашого майбутнього взагалі, незаконно ухвалений так званий закон Ка-Ка несе в собі потужний вибуховий заряд, спрямований на знищення українства. Нинішній час за складністю нагадує 90-ті роки, коли Товариство української мови «Просвіта» лише зароджувалося. Тоді просвітяни багато зробили для утвердження демократії. Рухівсько-просвітянські бриґади об'їхали майже всю Україну, піднімаючи народ на підтримку незалежності. Потім була велика робота з перейменування вулиць і скверів, маркування продукції, ведення діловодства на підприємствах та в організаціях району українською мовою. Просвітяни домоглися у пропаґанді своїх ідей значних успіхів. Світ побачили книги місцевих поетів і краєзнавців. Премією імені Марійки Підгірянки обласного об'єднання Товариства відзначені Любомира Василечко, Марія Рибчак, Любомир Михайлів, Іван Парадовський, ансамбль «Мелодія».

Любомир Михайлів розповів про заходи, які проводила «Просвіта» спільно зі школами й бібліотеками району та сусідами-долинянами, обласною письменницькою організацією та іншими громадськими об'єднаннями.

Багато праці вклали просвітяни в підготовку до святкування 200-річчя з дня народження земляка – співавтора «Русалки Дністрової» Івана Вагилевича, у відновлення музею письменника. На жаль, тепер там хочуть розмістити пошту. Таке рішення місцевої влади доповідач назвав актом вандалізму і глуму над нашою культурою і літературою взагалі.

Багато добрих слів сказали про подвижницьку працю старійшини просвітницького руху, нині вже покійного, Андрія Шищака зі Сваричева, про просвітницькі заходи Рожнятівського осередку Союзу українок. Любомир Михайлів акцентував увагу влади на тому, що, відібрана у просвітян у 1999 році, кімната не повернена Товариству й досі, а багато цінних матеріалів втрачені. Він щиро подякував активістам просвітянського руху, які своєю самовідданою працею примножують славу Товариства і України. Просвітяни Оксана Лесюк, Дана Слюсаренко, Орислава Люклян, Іван Парадовський, Леся Шмигельська, Марія Михайлів, Тадей Гродзіцький та інші промовці зосереджували свою увагу на необхідності частіше зустрічатися, активізувати роботу Товариства.

В роботі конференції взяв участь і виступив голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький.

Своїм лідером просвітяни знову обрали Любомира Михайліва. Заступниками – Оксану Лесюк і Тадея Гродзіцького, а відповідальним секретарем – Ніну Шищак. Обрали також раду з 13 осіб.

Групу активістів просвітянського руху нагородили грамотами.

Мирослава КУЗЮК,
журналіст, Рожнятівський район

ФЕСТИВАЛІ

БУЯЛА ПІСНЯ І ПОЕЗІЯ

У селі Ліски Коломийського району пройшов п'ятий літературно-мистецький фестиваль імені Квітки Цісик.

Започатковане свято ще в 1999 році як поетичний фестиваль, пов'язаний з іменем Квітки Цісик, геніальної американської співачки українського походження. Завдяки їй світ пізнавав українську пісню наприкінці минулого століття. А корені володарки голосу небувалої милозвучності походять із села Ліски Коломийського району. Тут жила родина Цісиків, її дідусь і бабуся, їхні діти – сестра і семеро братів, серед яких був і батько Квітки Володимир – відомий віртуоз-скрипаль. Сьогодні залишилося небагато представників цієї справді леґендарної родини. У Польщі проживає двоюрідна сестра Квітки Дарія Висоцька, а у США – Люба Павлик.

Щоправда, після 2002 року, коли відбувся другий фестиваль, настала тривала перерва. І лише за підтримки Івано-Франківського осередку Спілки письменників України 2010-го фестиваль відродився.

Цьогоріч на ньому виступали барди, лунала авторська пісня і звучали пісні з репертуару леґендарної Квітки. Але основне на фестивалі у Лісках – поезія, яку читали поети з Прикарпаття, Львова, Чернівців, Києва…

Проходив фестиваль на Циганському горбі, де коштом письменника Ярослава Ясінського – засновника фестивалю – споруджений пам'ятник просвітителям села. З часом тут постане і пам'ятник Квітці Цісик.

Розповідаючи про ініціативу прикарпатських письменників, голова Івано-Франківської організації НСПУ Євген Баран наголосив, що село потрібно пробудити. І коли в ньому є людина, яка бере на себе тягар отого «дзвоніння», то гріх це не підтримати, особливо коли все українське відверто й цинічно утискають. Наше завдання – підняти людей до праці духовної. Цьому і служить фестиваль імені Квітки Цісик.

Н. К.

ДОРОЖНІ НОТАТКИ: НАВІЯНЕ

УКРАДЕНА ЄВРОПА

КРАЇНА КВІТІВ І ДАМБ. ЧЕРЕЗ НІМЕЧЧИНУ – ДО ГОЛЛАНДІЇ

2010 року мій вибір подорожі випав на Голландію. Тур називався мило й невигадливо: «Здрастуй, милий Амстердам!» Плата за путівку була не дуже високою і більшменш відповідала можливостям моєї не надто глибокої кишені.

Надворі – полум'яне літо 2010. Була субота і був виїзд зі Львова комфортабельним автобусом турфірми «Акорд-тур». Все відбувалося традиційно-формально. Дорога до кордону в селі Краковець (з натяком на Краків?). Проходження паспортного і митного контролю на українській і польській митницях. Через три години наш автобус, така собі модель мікроукраїни, де зібрався Захід і Схід, Південь і Північ. Гід Ліда зі Львова з російським супроводом екскурсії.

Субота минула в дорозі через Польщу, яка, це видно з робіт на автотрасі, готується до «Євро-2012». На ніч зупинилися в транзитному, ще польському, готелі, тризірковому, але добре влаштованому для ночівлі.

Вранці – фуршетний сніданок і знову – приємна дорога з демонструванням фільмів по телевізору. Ближче до обіду за вікнами побачили урбаністичний пейзаж. Це було передмістя столиці Німеччини – Берліна. Це місто викликало всілякі, переважно не найкращі, асоціації, і уявлення про нього були якісь похмурі. В пам'яті зринали образи Фрідріха Великого, канцлера Бісмарка й Аденауера, Гіндербурга (останній німецький кайзер), Гітлера, композитора Шумана.

Дещо про Берлін знав. За своєю площею місто дорівнює Парижу, але в ньому проживає 12 млн. осіб, а в Берліні – 3,5 млн. І справді, Берлін досить просторий. В центрі – багато зелених галявин, де невимушено порозсідалися чи порозлягалися берлінці й гості столиці. Бачимо будівлю колишньої райхсканцелярії фюрера, якісь будинки, де жив і працював Гіммлер чи Геббельс. Похмуре враження. А найголовніше – будинок рейхстагу зі скляним куполом.

Це не та похмура будівля з воєнних радянських фільмів, а величезний архітектурний витвір, який, якщо й не зачаровує, то довго не відпускає зацікавлений погляд. Хочеться зафіксувати свою персону на тлі історичної споруди. Трохи оддалік через простору галявину видно модерну будівлю, де можна зустріти нинішнього канцлера Ангелу Меркель.

Далі йдемо на головний майдан Берліна – Александер-пляц. Тут багато простору, який перепускають через себе відомі Бранденбурзькі ворота. Далі видно берлінську телевежу. Вона була споруджена в часи комуністичного владарювання і нагадує про сумне існування берлінської стіни, про розділ на два Берліни – Східний і Західний. Розповідають, що поїзд берлінського метро, який їхав із західного Берліна, не зупинявся на станціях східного міста. Через цей поділ землі німці немало страждали.

Нині в Берліні залишився лише фраґмент історичної стіни. Туристам пропонують придбати у сувенірних крамницях шматочки стіни – самі розумієте, що шматочків цих можна напродукувати незліченну кількість.

Їдемо на колишній палац прусських правителів. Він не помпезний, але йому не бракує королівської вишуканості й від його чудових архітектурних форм залишається приємне враження. Туристи мають годину вільного гуляння містом. Час можна присвятити фотосесії на тлі берлінського виміру, купити сувеніри, посмакувати німецьким пивом, відчути всю повноту блаженства недільного відпочинку в німецькій столиці, до якої ближче їхати, аніж до Москви, куди вже не хочеться.

Зрозуміло, що кілька годин у Берліні не можуть задовольнити всю цікавість, але якісь конкретні уявлення про це місто вже нікуди не подінуться зі свідомості. Берлін продовжує короткий список відвіданих мною міст: Відень, Братислава, Венеція, Рим, Прага, Будапешт, Мюнхен, Париж. А ще раніше – Київ, Москва, Мінськ, Вільнюс, Кишинів.

ДАМБА НА РІЦІ АМСТЕЛ

Від Берліна дорога привела нас на нічліг до готелю у якомусь прикордонному німецькому містечку.

Вранці поснідали якісними німецькими продуктами й автобус узяв курс на Голландію. Ця країна асоціюється не лише з тюльпанами, які ростуть тут на площі завбільшки п'ять тисяч гектарів, але й середньовічною історією: нідерландська буржуазна революція XVI ст., герцог Альба, принц Оранський, король Іспанії Філіп (Голландія воювала з Іспанією), морські гези, затоплення Лейдена, швидкий розвиток капіталізму. А ще – великою працьовитістю голландців, які відвоювали у води цілі провінції. Тут тисячі каналів і дамб, і міста на воді.

Також думаєш про голландський футбол, який завжди другий на світових чемпіонатах: команди «Аякс», «Ейдховен», «Твенте»; футболісти Кройф, Ван Бастен, Райкарт, тренери Адвокат, Ван Галль, Гус Хіддінк. І над усім цим – велетні мистецького духу: Рембрандт, Ван Гог. Тут вони жили і творили, кожен у свій час.

Автор на фоні голландського пейзажу

...Амстердам, що в перекладі означає «дамба на ріці Амстел», зустрічає водою, мостами, парусниками, катерами. Особисто мене Амстердам вразив і заполонив миттєво, перед ним якось потьмяніли Прага, Рим, Відень, Париж, які я вже бачив. Амстердам якийсь особливий, неповторний своїм архітектурним обличчям, якимись тільки йому притаманними рисами місцевості, особливою енерґетикою свободи. Його ще називають північною Венецією, бо тут – сотні каналів, будинки стоять на вбитих у землю палях. Стоять тісно, займають небагато місця і зберігають середньовічний стиль. На старих будинках під дахами прикріплені блоки, за допомогою яких (замість ліфта) піднімають меблі тощо.

Все тут настільки мальовниче, атракційне і разом з тим стримано доцільне. Захоплюють мостики над каналами, на яких почуваєшся наче на кораблику. В Амстердамі треба боятися не так автомобілів, як велосипедів, на яких ганяють жителі міста. Для них є спеціальні велосипедні доріжки. Вони практично не бувають порожніми – хтось та й мчить на ровері. Мусиш за щораз добре дивитися, щоб на тебе не наїхали. Тому мало автомобілів. Поліцейські також несуть службу на велосипедах. На службу не соромляться їздити велосипедами й високі чиновники. Дехто їде на роботу за 30–40 км. Тому серед голландців так багато стрункіх людей. Робіть висновок.

Завжди у мандрах європейськими містами мій погляд перебуває у пошуках давніх соборів, щоб побачити й відчути їхній сакральний дух, помилуватися гармонійними формами. Але Амстердам знаходиться в переважно протестантській країні (не забуваймо, що послідовником Лютера був Кальвін і в Голландії домінує кальвіністська Церква). Тому бачимо тут протестантські собори, прості, скромні зовні й усередині. Але надибуєш і католицькі храми, здебільш ґотичного зразка. Такий бачиш у центрі міста навпроти музею мадам Тюссо.

Амстердам наповнений свободою поведінки і стилю життя, які декого можуть і приголомшити. Не відкрию нікому Америки, коли скажу, що в Амстердамі є квартал червоних ліхтарів, призначення якого зрозуміле. Тут можна ходити, як роззява, розглядаючи крізь скло жінок відомого древнього ремесла і не дай Боже робити кіно- чи фотозйомки – заберуть апарат. Та чи не найбільше туристів приваблюють кафе-шопи, де можна спробувати легкі наркотики, леґалізовані а Амстердамі – марихуану і гашиш. Отож у кафе-шопі можна викурити сигаретку з травичкою, з'їсти кекс чи випити чаю з наркотиками. Хто пробував, знає, як воно «вставляє» недосвідченого.

Наша група побувала і на фабриці діамантів. Екскурсовод, яка розмовляла російською, була здивована, що є така держава Україна. Вона так і сказала: «Єсть такая страна?» Ну, звичайно, якщо вона працює з діамантами, то географія та історія для її голови не обов'язкові. Хоч дивуватися нічому, адже Україна досі не має за кордоном жодного культурного центру, який би просував нашу державу у світі. Тому ми й далі «рашен». До речі, якщо про діаманти, то карат справжнього діаманту вартує три тисячі євро!

Голландія – це північна країна і серпень тут був прохолодний, десь +20^0, йшли дощі, в той час, коли Україна плавилась від спеки. Не забудеться катання на катері амстердамськими каналами. Година промайнула непомітно.

РОТТЕРДАМ, ГААГА, ПРОВІНЦІЯ

За тридцять кілометрів від Амстердама знаходиться Роттердам – морський порт Голландії на Північному морі. Історія пригадує, що тут жив і творив знаменитий Еразм Роттердамський, автор книжки «Похвала глупоті». Тут є йому скромний пам'ятник.

У Роттердамі є знаменитий королівський пляж. Він справді по-королівському великий, з гарним сипучим піском. Тут не пощастило, бо йшов дощ і пориви вітру заламували парасольку. Найбільше, що я собі дозволив, то вмочити руку в Північне море.

...Гаага – королівське місто, тут палац королеви Беатріс. Він двоповерховий, гарного стилю, майже іграшковий. У цьому місті красива архітектура, палаци на воді у яскравих квітах, багато старовини, яка надає Гаазі шарму.

Будь-хто пригадає, що саме в Гаазі розташований будинок Міжнародного суду. Споруда зведена на початку XX століття, яке наклало на неї притаманні тому часові архітектурні риси. Звичайно, вас туди без дозволу не пропустять, але на фоні будинку можете фотографуватись, скільки душа забагне.

Дальшим туристичним ходом став екскурс у своєрідний парк «Голландія в мініатюрі». Це місце, де на площі завбільшки два гектари розмістилася чи не вся країна, тобто окремі фраґменти провінцій з характерними для них будівлями чи об'єктами природи тощо. І все це – в мініатюрі, в якомусь ляльковому вимірі, що захоплює не лише дітей, а й дорослих. Тут – прекрасні моделі соборів, вокзалів, казарм, стадіонів, парків, грядок з квітами, аеродромів і таке інше.

На третій день відбулася цікава екскурсія в провінцію і це був надзвичайний хід, бо в попередніх моїх вояжах таких вилазок у провінції було мало.

Довкола, уздовж рівної шосейки, заливні луги, де пасуться породисті корови, котрі дають чотири відра молока в день. А ось і невелике село, дуже мальовниче, ще б пак, адже довкола – справжні голландські вітряки. До речі, їхнє призначення переважно відкачувати воду або чавити олію. І тут же – невеликий завод з виготовлення справжнього голландського сиру, який хіба віддалено нагадує наш нібито сир.

Голландки у національному одязі продемонстрували, як виготовляється сир. Добрий сир виходить через півроку, а ще ліпший – річного відстоювання. Сортів більше десяти, по півкіло і по кілограму круглячки, різноманітних кольорів: білого, жовтого, зеленого з водоростями, червоного, з різними начинками, козячий і коров'ячий. Можете дегустувати, скільки заманеться і купляти за своїми бажаннями й можливостями.

Василь БАБІЙ, *член НСПУ*
(Далі буде)

ПОСТАТІ

ЮЛІАН КРАЙКІВСЬКИЙ – ХУДОЖНИК ІЗ РІЗДВЯН

Талановитий художник Юліан Крайківський народився 10 серпня 1898 року в галицькому селі Різдвяни. Походив із селянської родини. Його батько Дмитро був активістом сільського життя і одним із керівників селянського страйку в 1906 році.

Після закінчення сільської школи Юліан навчався у Коломийській гімназії, де виявив неабиякий хист до малювання. У старших класах гімназії він уже був намалював кілька картин, які стали добрим початком його творчого росту. Так, одна з робіт – «Гуцульська ідилія» довгі роки прикрашала вітрину «Народного базару» в Коломиї. А друга – «Пастухи при ватрі» мала найбільший успіх на одній із подальших виставок творів автора. Це є свідченням великого таланту, яким наділив митця Господь. По закінченні студій юнак вступає на навчання до Академії мистецтв у Відні, де тоді навчалось чимало талановитих студеїв, а сам заклад вважався однією із найкращих мистецьких шкіл у Європі.

Під час навчання в Академії Юліан Крайківський у 1915–1916 роках намалював кілька композицій, які вийшли як листівки. Це, зокрема, «Каменярі» та «Артистична горстка».

У 1918 році у Ю. Крайківського помирає мати і він, залишивши Відень, повертається додому. Військові події не дозволяють йому бути осторонь суспільного життя і він вирішує вступити в ряди Української Галицької Армії, де працює рисівником у Пресовій Квартирі. З цією Армією йому довелося пережити і «чотирикутник смерті», і тиф, і всі героїчні й трагічні сторінки визвольних змагань. Звичайно, художник творив під час війни. Саме з того періоду залишилися його полотна: «Відворот УГА», «Пам'ять полеглих», «Могила незнаного вояка», «Смерть мрії». Ці картини стали відомими широкому загалу завдяки тому, що були надруковані у Календарі «Червоної Калини» за 1923 рік.

У 1919 році кілька картин митця були представлені на виставці, яка експонувалась у залах Національного музею у Львові. Тут були роботи Ю. Крайківського «Аркан», «Опришки» та «Мені тринадцятий минало».

На початку 1920 року Ю. Крайківський знову виїхав до Відня, щоб завершити своє навчання. Разом із тим, він створив кілька композицій до поеми Т. Шевченка «Гайдамаки» і дві картини на релігійну тематику: «Христос проганяє купців зі святині» й «Авель і Ревека». Після успішного закінчення студій художник повертається у Галичину, але тут часто зазнає переслідувань польської поліції за український патріотизм.

Мусимо зауважити, що Ю. Крайківський закінчив також педагогічні курси при університеті в Кракові, що дозволило йому працювати учителем малювання. Спочатку він викладав у Станіславській, а згодом – у Рогатинській гімназіях. Учителював також у гімназії «Рідна школа». Цікавим у його біографії є той факт, що, перебуваючи у Рогатині, Ю. Крайківський був директором місцевого краєзнавчого музею «Опілля». Завданням музею була збірка і збереження артефактів із цього мальовничого району Галичини.

У 1925 році художник одружився з учителькою Ольгою Курдидик, яка теж походила з Різдвян, а вищу освіту здобула, як і він, у Відні.

Незважаючи на те, що викладацька робота займала багато часу, здібний художник і надалі творчо працював, брав участь у багатьох виставках. На одній із них були представлені роботи «Похід нації» та «Полковник Андрій Мельник у тюрмі». Ними він привернув до себе увагу як митець неперевершеного таланту.

У 1936 році, який вважається одним із найпродуктивніших для художника, Ю. Крайківський створив 16 полотен, більшість із яких – на гуцульську тематику. Тоді він побував у Космачі та Яремчі, де гори й горяни надихнули його до творчої праці. На окрему увагу заслуговують з того часу композиція «Похід Богдана Хмельницького» і «Портрет Василя Стефаника». До 75-ої річниці заснування товариства «Просвіта» митець створив полотно «Вгору стяг» (1938), а темі боротьби закарпатців за своє самовизначення присвятив твір «Карпатська Україна» (1939).

Є у творчому доробку художника і твори для малих українців, у яких він, враховуючи дитяче сприйняття світу, створив картини природи, малюнки з зображенням тварин, особливо домашніх. Деякий час Ю. Крайківський ілюстрував дитячий журнал «Світ дитини», який виходив у Львові.

З початку Другої світової війни Ю. Крайківський перебуває у Рогатині, де викладає малювання у середніх школах. Тут він перебув і німецьку окупацію. Прихід других совітів примусив Крайківського покинути рідні терени й емігрувати за кордон. Спочатку він опинився у місті Ґрац, а згодом перебрався до Зальцбурга. Тут він став головою Українського мистецького об'єд-

нання, одночасно продовжуючи творчу працю. З цього періоду відомі три картини: «Аркан» (другий варіант), «Гагілки» та «Розстріл». На останній із них був відтворений факт розстрілу селян-заручників біля церкви у Рогатині. На жаль, це полотно втрачене.

У 1948 році Юліан Крайківський разом із дружиною та донькою Оксаною вибрався до Канади. Новим місцем його перебування стало місто Едмонтон. Тут йому довелося на початках тяжко працювати фізично, але навіть за таких обставин він не переставав малювати. В Едмонтоні художник створив полотна «Атака кавалерії УГА», «Танцювальна романтика» і ряд портретів.

З часом, облаштувавшись на новому місці, Ю. Крайківський знову повернувся до активного громадського і творчого життя. Він часто виставляв свої роботи у виставкових залах Едмонтона, Монреаля, Детройта, Філадельфії. Це зробило ім'я нашого краянина відомим на всьому материку. Нерідко полотна Ю. Крайківського нагороджували першими преміями. Як твердив мистецький критик Іван Кейван, картини Крайківського мали «солідний рисунок і завершений колорит». Шкода тільки, що не все намальоване ним збереглося, бо багато його творів пропало у часи обох воєн.

Помер славетний галицький художник 4 вересня 1975 року.

У рідному селі вдячні земляки пам'ятають про свого односельця. Зазначимо, що загалом з роду Крайківських вийшло чимало відомих діячів, імена яких золотими літерами вписані на сторінки нашої історії. Постать талановитого митця Юліана Крайківського – одна з найпомітніших на її тлі.

Іван ДРАБЧУК, *співробітник Національного заповідника «Давній Галич»*

ТРАДИЦІЯ

ЗА УКРАЇНСЬКИМ ЗВИЧАЄМ

У канву святкових урочистостей, присвячених Дню Незалежності у нашому місті, вплівся і святковий концерт, який відбувся у Народному домі «Просвіта». Зі святковим словом виступили заступник голови обласної «Просвіти» Петро Арсенич та член Правління міської «Просвіти» Любомира Гаврилів. Патріотична концертна програма була розрахована на всі вікові категорії і припала до душі кожному, про що свідчили бурхливі овації залу.

Івано-Франківська міська «Просвіта» закликала краян День Незалежності святкувати по-українськи. У цей день був організований безкоштовний проїзд на маршрутах міського транспорту жителів і гостей міста, одягнених у національний одяг.

А 26 серпня городяни у Народному домі «Просвіта» разом із родинами, гостями й сусідами в національних костюмах, вишиванках взяли участь у виставці-конкурсі «Обрядові вишивані рушники родин».

Було представлено понад сотню вишиваних рушників. Доцент Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, фахівець дизайну декоративного мистецтва Світлана Повшик зазначила, що всі роботи – дуже цікаві, насамперед, тим, що виконані різними техніками. Подякувавши всім майстриням, назвала переможців. У вишивці це – Тетяна Фіґоль, Марія Турчин, Ольга Павлик, Наталія Синиця, Ольга Терешкун та Іванна Андріюк. У виробах з бісероплетіння – Тетяна Байстрок.

Переможцям вручили книги, образки, про які постаралися обласна «Просвіта», управління культури та внутрішньої політики міста, видавництва «Лілея-НВ» та «Нова зоря». А сувеніри були з крамниці підприємця Галини Яцинович «Любава» – колективного члена «Просвіти». Сувеніром від крамниці «Любава», а це – комплект для вишивання (тканина і нитки), нагородили 11-річну учасницю концертної програми Надію Тимуру. Дівчинка хвора на ДЦП, але вона приємно здивувала присутніх танцями.

Наталія СИНИЦЯ,
відповідальний секретар ІФ МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

УВАГА! КОНКУРС

«МОЛОДА ПРОСВІТА» ШУКАЄ ЛІТЕРАТУРНІ ТАЛАНТИ!

Івано-Франківська обласна організація «Молода Просвіта» запрошує талановитих і молодих духом людей долучитися до нового проекту «Літературна студія». Якщо ви – автор віршів чи прози, яка залежалася у шухляді, то саме час поділитися вашим творінням з іншими і знайти однодумців.

Надсилайте свої літературні напрацювання на електронну скриньку: molodaprosvita.if@gmail.com (у темі листа зазначайте: «Літературна студія»). Не забудьте сказати кілька слів про себе як автора: повне ім'я і псевдонім (якщо є), місце проживання, рід занять, захоплення тощо.

Найкращі роботи будуть надруковані у щотижневій обласній газеті «Галицька Просвіта», а також ви отримаєте коментарі досвідчених та відомих письменників і поетів.

Подавати роботи можуть не тільки мешканці Івано-Франківської області, а всі, хто бажає. Єдина умова: роботи мають бути написані українською мовою.

Деталі можна дізнатися за номерами телефонів: (0342) 54-06-09, (050) 67-87-602.

Євгенія БАРДЯК, голова Івано-Франківської обласної організації «Молода Просвіта»

Сьогодні часопис «Галицька Просвіта» подає творчий доробок двадцятилітнього поета Дениса Іванишина, уродженця села Ямниця Тисменицького району. Він – творча, емоційна особистість, змалку проявив потяг до писання поезії та читання різної літератури. Улюблений колір – синій. Вважає, що потрібно зламати всі старі системи та стереотипи… Юнак мріє створити україномовну реп-групу, знайти однодумців та видати збірник творів. А віршів, до речі, у нього назбиралося чимало. Деякі з них представляємо вашій увазі.

ОЧІ АНІМЕ
Уяви собі час, коли вітер затих,
Коли сонце без променів сяє,
А дзеркало неба у плесі води
Мелодії спокою грає.

Повз тебе пливуть щасливі обличчя,
Або пролітають, як привиди дня.
Не зійдеш, не станеш на тихе узбіччя,
Хоч подив ще довго не зійде з лиця.

І ось ти побачиш серед тисяч очей,
Ті, що приковують до себе бажанням.
Таким, що палає, що серце пече,
Вбиває нестерпні благання.

Цей погляд відкриє тобі таємницю
Майбутньої долі, яку загадав,
Й утопивши себе у бездонних зіницях,
До щастя полине твій пароплав…

ЖИТЕЛІ ЗЕМЛІ
Я не журюсь, а сумно посміхаюсь –
В полон бере рука чужа.
Я не живу, напевно, граюсь
У порожнечі, яку звуть душа.

Її придумали на острах
Усім, хто вірить в небеса.
І думка ця, як лезо, гостра
У наших душах воскреса.

Та зникне зло, як прийде рівність,
Про егоїзм забудуть всі.
Раби й пани нам не потрібні –
Потрібні жителі Землі.

ЗА МЕЖЕЮ БЕЗМЕЖЖЯ
Ви думали – ми надто вже безлікі,
Ви думали – прогнемось вже ось-ось.
Що наші душі надто дикі,
Щоб в них духовне завелось.

Та вже забудьте про своє,
Ну, подаруйте комусь кров.
Повірте, вас це не уб'є
І всі отримають любов.

А ми страждаємо і просим…
Погляньте далі за межу,
Де добра сила зело косить,
Щоб жити всім, як у раю.

Денис ІВАНИШИН

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ…

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

вересень

(Закінчення. Поч. у № 36)

19 ВЕРЕСНЯ
115 років від дня народження **Василя Костинюка** (1897–1942), письменника, режисера, уродженця с. Пістинь тепер Косівського району.
55 років від дня народження **Василя Семенюка,** художника, члена Національної спілки художників України, уродженця с. Чорний Потік Надвірнянського району.
20 ВЕРЕСНЯ
125 років від дня народження **Володимира Самотулки** (1887–?), греко-католицького священика і громадсько-культурного діяча.
60 років від дня народження **Катерини Каркадим,** науковця, члена Національної спілки народних майстрів (1990) та Спілки художників України (1993), уродженки м. Коломия.
21 ВЕРЕСНЯ
180 років від дня народження **Петра Ніщинського** (1832–1896), композитора, поета-перекладача, збирача українських народних пісень, викладача класичних мов.
22 ВЕРЕСНЯ
140 років від дня народження **Осипа Роздольського** (1872–1945), фольклориста, вчителя Коломийської гімназії, який перекладав польською та німецькою мовами твори Василя Стефаника, Леся Мартовича.
23 ВЕРЕСНЯ
140 років від дня народження і **60 років** з дня смерті **Соломії Крушельницької** (1872–1952), визначної української оперної співачки, та **85 років** з часу виступу її у Станиславові під час гастролей (15.10.1927 р.).
25 ВЕРЕСНЯ
80 років від дня народження **Анатолія Солов'яненка** (1932–1999), видатного українського співака, народного артиста СРСР (1975), голосу якого підкорялися найпрестижніші концертні зали світу.
27 ВЕРЕСНЯ
День туризму.
28 ВЕРЕСНЯ
200 років від дня народження **Йосафата Кобринського** (1812–1901), священика, педагога-філолога, організатора Народного дому в Коломиї. Його ім'я носить нині Коломийський музей Гуцульщини і Покуття.
29 ВЕРЕСНЯ
160 років від дня народження **Юліана Закревського** (1852–1915), артиста опери та вокального педагога, який виступав в оперних театрах Венеції, Львова, Кракова, Варшави, Києва, уродженця м. Косів.
30 ВЕРЕСНЯ
Всеукраїнський день бібліотек.

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***

ОСОБИСТОСТІ

КРЕДО МОГО ЩАСТЯ

Багатьом не тільки в області, Україні, але й багатьох містах Європи відомий академічний камерний оркестр «Harmonia Nobile» Івано-Франківської обласної філармонії, який уже чверть століття пропагує класичну камерну музику і зачаровує тисячі слухачів. Серед оркестрантів великою повагою користуються керівник і концертмейстер – заслужені артисти України Олег Герета і Наталя Мандрика, але й кожен із музикантів є яскравою особистістю, професіоналом своєї справи, великим патріотом свого колективу і пропаґандистом музики, яка дає людям натхнення, зцілює душу.

На сцені грає оркестр… В єдине ціле з'єднала всіх музика, яку творить кожен на музичному інструменті своїми руками, серцем, подихом і душею. Придивіться до кожного, вслухайтесь в унісон цих сердець, замилуйтесь злетом смичків і відчуйте гаму замріяних очей і осяйних облич. Так грати можуть тільки закохані в музику і слухачів музиканти.

Одна з них – Леся Гловак, яка після закінчення музичного училища, де навчалась у відомого скрипаля Ігоря Пилатюка (нині народного артиста, директора Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка), у 1985 була запрошена для участі у відбірному конкурсі для роботи у новоствореному камерному оркестрі при Івано-Франківській обласній філармонії і успішно пройшла його. Її особиста доля вже чверть століття пов'язана з цим прекрасним колективом. Уже виступаючи в ньому, закінчила Львівську консерваторію у відомого скрипаля – професора Дмитра Колбіна, створила сім'ю.

Чоловік Петро – великий шанувальник музики, хоч за професією – будівельник, донечка Катерина грає на фортепіано і вчиться в природничому ліцеї, але із задоволенням відвідує концерти, де грає «Harmonia Nobile». А ще Леся Дмитрівна разом з оркестром побачила багато міст і держав Європи. І всюди завжди відчувала велику гордість не тільки за оркестр, але й за Україну. Адже їй, доньці репресованих, які відбували спецпоселення в Красноярському краї і, навіть повернувшись на Західну Україну, не мали права прописки в обласному центрі, не думалось, що прийде час і вона презентуватиме в Європі незалежну Україну.

Щемно стає на серці, коли згадує, як таку молоду ще тоді скрипальку сприйняли в колективі, давали поради, підтримували і Борис Дев'ятов – перший керівник і дириґент оркестру, і тодішній директор філармонії Михайло Воротняк, і Ігор Пилатюк, і Олег Герета, і Наталя Мандрика… Та що казати – весь колектив був для неї, як одна сім'я. І така щаслива Леся Дмитрівна, що музика, яку оркестр дарує слухачам, асоціюється не тільки з композиторами, музикантами, оркестром, але й Україною. І як би не було добре там, в інших державах, Лесі Дмитрівні ніколи, навіть у дуже важкі для музикантів дев'яності роки, коли не було зарплати, концертів, покидати свою рідну землю не хотілося. Дуже бо велику ціну заплатила родина за її утвердження в світі.

Тож своєю місією вважає – розкривати світові музикою свою Батьківщину, її талановитих людей. І це – кредо її життя. Тож хай Бог береже і підтримує Вас, пані Лесю.

Любов ЗОРІНА

МОЛОДЕ-НЕЗЕЛЕНЕ

ТАЛАНТ ТВОРИТИ КРАСУ

Перукар-стиліст Мар'яна Фуштей

Мар'яна Фуштей народилась у відомому мальовничому селі Братишів, що на Тлумаччині, яке здавна належало до Коломийського повіту, де вчителювала Марійка Підгірянка – авторка багатьох дитячих книг, де завжди активно працювала і працює «Просвіта». Тут усі люблять творити красу, біля кожного будинку – квітники, садочки, а жінки чепурні, всі співочі. Зростаючи серед краси, дівчина змалку прагла творити красу: то малюнками, то вишиванками, то гарно виплетеними косами викликала захоплення однокласників. Бувало, йде родина святити паску, а кошички у Фуштеїв, наче писаночки, а діти – як ангелятка.

Підросла дівчина, добре закінчила школу і поїхала в Івано-Франківськ здобувати професію. Вже добре знала, що тільки поєднання своїх бажань і бажань людей бути завжди гарними та в гармонії внутрішньої і зовнішньої краси можна навчитись в ЦПТО № 1.

Студенткою, хоч і банувала за домом, та ніколи не відмовлялась від участі в оформленні заходів, які відбувались у навчальному закладі або в місті. Часто брала участь у конкурсах, йшла на обслуговування вдома ветеранів, які не виходять із дому. Адже вони і в поважному віці також хочуть бути гарними, підстриженими, з манікюром. Це – колишні вчителі, актори, лікарі, працівники різних установ.

Добрі відгуки клієнтів, перемоги на конкурсах додавали впевненості в правильності вибору професії, а з працею приходила і майстерність, розвивалась фантазія, зростав досвід. Вже не тільки товаришки довіряли Мар'яні робити їм зачіски на весілля, а й звертались незнайомі люди, записувались у чергу.

Практику проходила в перукарні «Монро» і дуже вдячна колективу, особливо власниці – Оксані Данів, яка щиро по-материнськи ділилась досвідом, допомагала у всьому. Тож диплом з відзнакою, перший розряд і робота на рідній Тлумаччині, де її заробіток – суттєва підтримка для родини – для дівчини щастя і втілення мрії, а ще – снага до активної роботи в «Просвіті».

Мар'яну запросили на VIII конкурс зачісок «Золотий їжак», і вона разом із колективом не тільки робила зачіски, а й допомагала добирати одяг, макіяж, словом – творили цілісний образ. І журі високо оцінило її працю дипломами й призами, а учасники одержали велике задоволення.

Отак від дитячої мрії – до великої професійної майстерності. Та мрія – крилата і злітає до інституту, до Міжнародних конкурсів і до звання – стиліст-перукар міжнародного класу.

Здійснення мрій, Мар'яно, хай твоя праця завжди приносить радість людям і щастя тобі від твого таланту – творити красу.

Ганна КАЙДАН